

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

“با صلوات بر محمد و آل محمد”

شماره .....
تاریخ ۳۹۸ / ۸ / ۲۲

وزارت کشور - وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان برنامه و بودجه کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۸/۸ به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آیین نامه نحوه صدور تضمین نامه های عهده دولت جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه نحوه صدور تضمین نامه های عهده دولت جمهوری اسلامی ایران

- ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
  - ۱- دستگاه اجرایی: دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۱) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۵.
  - ۲- تضمین نامه: سندی تعهدآور که به موجب آن دولت یا دستگاه های اجرایی در چهارچوب قوانین و مقررات، ضمانت اشخاص حقیقی و حقوقی را در ارتباط با انجام تکالیف و تعهدات مدیون اصلی در برابر ذی نفع تضمین، طبق شرایط مندرج در تضمین نامه به عهده می گیرد.
  - ۳- ذی نفع تضمین: منظور از ذی نفع تضمین (مضمون له) کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی است که تضمین نامه به نفع وی صادر می شود از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی، بانک های اعتباردهنده خارجی، بانک ها و موسسات بین المللی و سایر اشخاصی که به موجب قانون صدور و تحویل تضمین نامه به ایشان مجاز است.
  - ۴- سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور (ضامن) که به نمایندگی از دولت تضمین نامه های مورد نیاز را صادر می نماید.
  - ۵- متقاضی: اشخاصی که حسب قانون مجاز به درخواست صدور تضمین نامه برای خود یا یکی از دستگاه های تابع خود و یا سایر اشخاص به موجب قوانین و مقررات می باشند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره .....
تاریخ ۳۹۸ / ۱۸۱ / ۲۲

۶- **مدیون اصلی:** منظور از مدیون اصلی (مضمون عنه) شخصی است که از او ضمانت شده و شامل دستگاه‌های اجرایی و اشخاص غیردولتی که به موجب قانون، دولت مجاز به تضمین ایفای تعهدات وی در قبال ذی‌نفع است.

۷- **سامانه:** سامانه جامع مدیریت تضامین دولت موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه.

۸- **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۹- **اوراق مالی اسلامی:** هر نوع ورقه که متضمن حقوق مالی قابل نقل و انتقال برای مالک عین و یا منفعت باشد و به موجب قانون و مقررات مربوط به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین به صورت ریالی یا ارزی منتشر شود، این اوراق نظیر اوراق مشارکت، انواع صکوک اسلامی (اعم از اجاره، وکالت، منفعت و غیره) و اسناد خزانه اسلامی می‌باشد.

۱۰- **دستورالعمل اجرایی:** دستورالعمل اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۳) این آیین‌نامه.

ماده ۲- در مواردی که دولت به موجب قوانین و مقررات، مجاز به تضمین تعهدات مدیون اصلی به ذی‌نفع تضمین می‌باشد، صرفاً سازمان مجاز است به نمایندگی از دولت کلیه تضمین‌نامه‌های مورد نیاز را صادر نماید.

تبصره ۱- در صورتی که دستگاه‌های اجرایی به موجب قوانین و مقررات، مجاز به صدور تضمین اعم از تضامین به ذی‌نفعان داخلی و خارجی می‌شوند، باید تضمین‌نامه مربوط مطابق چهارچوبی که توسط سازمان اعلام می‌شود، پیش از صدور در سامانه ثبت و شناسه یکتای تضمین دریافت نماید. همچنین دستگاه‌های اجرایی مذکور موظفند ظرف یک ماه پس از صدور، اطلاعات مربوط به تضمین‌نامه از قبیل زمان‌بندی و وضعیت بازپرداخت تعهدات مرتبط با تضمین را به صورت سامانه‌ای (سیستمی) و برخط برای سازمان ارسال نمایند. تشخیص مصادیق دستگاه‌های اجرایی موضوع این تبصره به عهده سازمان است.

تبصره ۲- بانک‌ها و بیمه‌های دولتی از شمول این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۳- سازمان ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، سامانه را به گونه‌ای تهیه، اجرا و بهره‌برداری می‌نماید که کلیه فرآیندهای مرتبط با تضمین‌نامه‌های موضوع این آیین‌نامه اعم از ارسال درخواست، صدور، اصلاح، تمدید، مطالبه و پرداخت وجه، ابطال، تایید و همچنین مبادله الکترونیکی تضمین‌نامه‌ها را حسب مورد دربرگرفته و پس از بررسی و واپایش (کنترل) ضوابط و مقررات نسبت به تخصیص شناسه یکتای تضمین اقدام نماید. همچنین امکان دریافت اطلاعات پس از صدور کلیه تضامین صادره توسط دستگاه‌های اجرایی موضوع تبصره (۱) ماده (۲) این آیین‌نامه را نیز دربرگیرد.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره .....
تاریخ ۲۲ / ۸ / ۳۹۸

تبصره ۱- بانک مرکزی و کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند پیش از اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات به پشتوانه تضمین نامه‌های موضوع این آیین نامه، از صحت مندرجات تضمین نامه به وسیله استعلام آن از سامانه از طریق سامانه‌های مرتبط بانک مرکزی اطمینان حاصل نمایند.

تبصره ۲- بانک مرکزی موظف است همزمان با صدور شناسه تسهیلات و تعهدات در سامانه‌های خود از صحت و اصالت تضمین نامه با استعلام سامانه‌ای (سیستمی) شناسه تضمین نامه از سامانه اطمینان حاصل نماید.

ماده ۷- کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند ظرف سه ماه پس از ابلاغ دستورالعمل اجرایی، کلیه اطلاعات و سوابق تسهیلات و تعهداتی را که به پشتوانه تضمین نامه‌های دولت پیش از ابلاغ این آیین نامه اعطا نموده‌اند، به همراه اطلاعات تضمین نامه‌های مربوط، در چهارچوب توافق سازمان با بانک مرکزی از طریق سامانه متمرکز اطلاعات تسهیلات و تعهدات (سمات)، موضوع ماده (۳۵) آیین نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۶۸۱۸/ت ۵۶۱۷۳ هـ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸ برای سامانه ارسال نمایند.

تبصره ۱- دولت هیچ گونه تعهدی در خصوص تسهیلات و تعهداتی که ظرف مدت تعیین شده و مطابق با شرایط مذکور در این ماده برای سازمان ارسال نشود، بر عهده نخواهد داشت.

تبصره ۲- سازمان، اطلاعات تسهیلات و تعهدات دریافتی موضوع این ماده را در اختیار سازمان حسابرسی قرار داده و سازمان حسابرسی ظرف سه ماه پس از دریافت اطلاعات مذکور آن را بررسی و نسبت به ثبت نتیجه در سامانه اقدام می نماید. سازمان تنها اطلاعات مورد تأیید سازمان حسابرسی را ملاک تسویه خود قرار می دهد.

ماده ۸- بانک مرکزی موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ دستورالعمل اجرایی، کلیه اطلاعات و سوابق تسهیلات و تعهداتی را که به پشتوانه تضمین نامه‌های دولت به ذی نفعی بانک مرکزی پیش از ابلاغ این آیین نامه اعطا نموده است، به همراه اطلاعات تضمین نامه‌های مربوط مطابق با چهارچوب اعلامی سازمان برای سامانه ارسال نمایند.

ماده ۹- تضمین نامه‌های صادره حداقل باید حاوی اطلاعات مربوط نظیر نام ذی نفع تضمین، نام مدیون اصلی، استناد قانونی، موضوع تضمین، سقف مبلغ بدهی مورد تضمین، تاریخ سررسید بدهی، تاریخ اعتبار تضمین نامه و زمان بندی بازپرداخت، حسب مورد باشد. سایر اطلاعات به تشخیص سازمان خواهد بود.

ماده ۱۰- متقاضی مکلف است در صورت نیاز تا سه ماه قبل از انقضای تاریخ اعتبار تضمین نامه، درخواست تمدید/اصلاح/ابطال تضمین نامه را در سامانه ثبت نماید.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره .....
تاریخ ۲۲ / ۸ / ۱۳۹۸

تبصره ۱- صدور تضمین نامه از طریق سامانه مذکور مشمول قانون تجارت الکترونیکی - مصوب ۱۳۸۲- بوده و در حکم صدور برگه تضمین نامه است.

تبصره ۲- پس از راه اندازی و استقرار سامانه، صرفاً تضمین نامه های دارای شناسه یکتا از سامانه، واجد اعتبار بوده و دولت هیچ گونه تعهدی در خصوص تضامین فاقد شناسه از سامانه، بر عهده نخواهد داشت.

تبصره ۳- دستورالعمل اجرایی موضوع این ماده ظرف دو ماه پس از ابلاغ این آیین نامه توسط سازمان با هماهنگی بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۴- متقاضی و ذی نفع تضمین موضوع ماده (۱) این آیین نامه مکلفند کلیه درخواست های خود شامل صدور، اصلاح، تمدید، مطالبه و پرداخت وجه و ابطال تضمین نامه را به نحوی که در دستورالعمل اجرایی تعیین خواهد شد، در سامانه ثبت نمایند.

ماده ۵- دستگاه های اجرایی مکلفند به نحوی که در دستورالعمل اجرایی تعیین خواهد شد، امکان استعلام سامانه ای (سیستمی) و برخط اطلاعات با کیفیت و کفایت لازم به تشخیص سازمان برای سامانه فراهم نمایند.

تبصره ۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی و شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه موظفند امکان استعلام سامانه ای (سیستمی) و برخط اطلاعات انتشار و وضعیت اوراق مالی اسلامی تضمین شده را با کیفیت و کفایت لازم به تشخیص سازمان برای سامانه فراهم نمایند.

تبصره ۲- بانک مرکزی ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه امکان استعلام سامانه ای (سیستمی) و برخط وضعیت تسهیلات و تعهدات تضمین شده توسط دولت را مطابق روش مورد توافق آن بانک و سازمان برای سامانه فراهم می نماید.

تبصره ۳- اطلاعات تسهیلات و تعهدات بانکی استعلام شده از سامانه های مرتبط بانک مرکزی که توسط سازمان در اختیار وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار می گیرد، پس از تأیید سازمان حسابرسی در اجرای تبصره (۲) ماده (۱) آیین نامه اجرایی ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور موضوع تصویب نامه شماره ۶۱۲۴۰/ت/۵۲۲۳۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷، ملاک تأیید و تسویه بدهی دولت ناشی از تضامین موضوع این آیین نامه به بانک ها و مؤسسات اعتباری خواهد بود.

ماده ۶- سازمان مکلف است، امکان استعلام سامانه ای (سیستمی) و برخط وضعیت تضمین نامه های صادره توسط سامانه را برای متقاضی، ذی نفعان تضمین و وزارت امور اقتصادی و دارایی فراهم نماید. صحت اطلاعات مندرج در تضمین نامه و اصلاحیه های آن صرفاً از طریق سامانه قابل استعلام است.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره .....
تاریخ ۱۳۹۸ / ۸ / ۲۲

تبصره - سازمان حسب مورد نسبت به تمدید/اصلاح/ابطال تضمین نامه موضوع درخواست این ماده، مطابق قوانین و مقررات اقدام نموده و مراتب را به صورت سامانه‌ای (سیستمی) از طریق سامانه به ذی‌نفع تضمین و متقاضی اعلام می‌نماید. تضمین‌نامه‌هایی که تعیین تکلیف نشده‌اند و سایر تضمین‌نامه‌هایی که تا قبل از تاریخ این آیین‌نامه صادر شده‌اند و فاقد تاریخ اعتبار مشخص می‌باشند، تا زمان تسویه کامل بدهی معتبر خواهند بود.

ماده ۱۱ - ذی‌نفع تضمین به نیابت از دولت مکلف است در چهارچوب قوانین و مقررات، نسبت به پیگیری وصول مبالغ از متقاضی اقدام نماید.

تبصره ۱ - در صورتی که اموال و املاکی بعد از انتقال بدهی بر ذمه دولت، توسط ذی‌نفع تضمین داخلی تملک شود، متعلق به دولت بوده و مدیریت آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی) منتقل می‌شود. جبران هزینه‌های ذی‌نفع تضمین داخلی برای تملک این اموال از محل فروش اموال تملک شده با اعلام ذی‌نفع تضمین و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی)، توسط سازمان در لوائح بودجه سنواتی پیش‌بینی و پرداخت می‌شود.

تبصره ۲ - حسابرس مستقل و بازرسان قانونی ذی‌نفع تضمین داخلی، اعم از سازمان حسابرسی و یا مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمی موظفند بر حسن اجرای این ماده نظارت و حسب مورد در گزارش حسابرسی مربوط این موضوع را افشا نمایند.

ماده ۱۲ - ملاک انتقال بدهی‌های شرکت‌های دولتی به حساب بدهی دولت موضوع ماده (۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -، تضمین‌نامه‌های موضوع این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۱۳ - صدور تضمین نامه جدید در سامانه برای هر متقاضی منوط به تعیین تکلیف تضامین قبلی و اعلام وضعیت آنان توسط متقاضی می‌باشد.

تبصره ۱ - دستگاه‌های اجرایی که تضمین به درخواست آنها صادر شده است موظفند مطابق این آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی مربوط، نسبت به انجام به موقع تعهدات خود اقدام نمایند. مسئولیت اجرای این تبصره به عهده بالاترین مقام اجرایی دستگاه می‌باشد.

تبصره ۲ - در صورتی که بازپرداخت اقساط تضمین شده برای سه دوره متوالی پرداخت نشده باشد یا بیش از یکسال از سررسید اقساط پرداخت نشده گذشته باشد (هر کدام که کمتر باشد) با درخواست ذی‌نفع تضمین و تأیید سازمان در سامانه، از محل سرجمع منابع بودجه (براساس حکم قانون) یا از محل کاهش سقف تخصیص بعدی دستگاه اجرایی متقاضی متناسب با تعهدات ایفا نشده، سازمان رأساً اقدام به بازپرداخت بدهی سررسید شده می‌نماید.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره .....
تاریخ ۲۲ / ۱۱ / ۳۹۸

ماده ۱۴- پس از انقضای تاریخ سررسید بدهی، در صورتی که تاریخ اعتبار تضمین نامه صادره منقضی نشده باشد و پرداخت بدهی توسط مدیون اصلی خودداری شود، ذی نفع تضمین مکلف است درخواست مطالبه و پرداخت وجه را در سامانه ثبت نماید.

تبصره ۱- سازمان نسبت به بررسی درخواست مطالبه و پرداخت وجه اقدام نموده و پس از تأیید آن با لحاظ تبصره (۲) ماده (۱۳) این آیین نامه نسبت به پیش بینی آن در لوایح بودجه سنواتی اقدام نماید.

تبصره ۲- در مواردی که ذی نفع تضمین اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی می باشند، وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران) مکلف است به نمایندگی از ذی نفع، درخواست مذکور را در سامانه ثبت نماید.

تبصره ۳- در صورتی که درخواست مطالبه و پرداخت وجه در سامانه ثبت گردد و در حین فرآیند بررسی درخواست توسط سازمان تاریخ اعتبار تضمین نامه صادره منقضی شود، درخواست مربوط کماکان معتبر بوده و سازمان باید مطابق با بررسی های انجام شده اقدام نماید.

ماده ۱۵- پس از استقرار و راه اندازی سامانه، اطلاعات موجود در سامانه تنها مرجع مورد استناد در خصوص بدهی های ناشی از تضامین خواهد بود. وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان حسابرسی (حسب مورد) مکلفند کلیه اطلاعات تضمین نامه های صادره و بدهی های ناشی از آن را از سامانه استعلام و این اطلاعات را ملاک عمل قرار دهند.

ماده ۱۶- دستگاه های اجرایی مکلفند قبل از ارسال درخواست صدور تضمین نامه به سازمان براساس قوانین و مقررات مربوط، مانده بدهی ها و مطالبات به از کلیه اشخاص را براساس الزامات و تکالیف مقرر در ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و آیین نامه اجرایی آن و بخشنامه های صادره مربوط به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند.

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، امکان استعلام برخط و سامانه ای (سیستمی) اطلاعات موضوع این ماده را برای سامانه فراهم سازد.

ماده ۱۷- چنانچه تعهدات ناشی از تضمین نامه های صادره توسط سامانه (شامل اصل، سود و سایر موارد مربوط)، قطعی گردد و دولت مکلف به پرداخت تعهدات ناشی از تضمین نامه شود، وزارت امور اقتصادی و دارایی (مرکز مدیریت بدهی ها و دارایی های مالی عمومی) مکلف است پس از تأیید مبلغ بدهی توسط سازمان حسابرسی، نسبت به تعیین دستگاه اجرایی مسئول اعمال حساب اقدام و در غیر این صورت بدهی مربوط را بر اساس مقررات مربوط ثبت نماید.

تبصره - دستگاه های اجرایی مکلفند از طریق ادارات کل امور مالی / ذی حسابی دستگاه های ذی ربط نسبت به ثبت تضمین نامه های صادره اقدام نمایند.

ماده ۱۸- سازمان موظف است نسبت به پیش بینی هزینه های تعهدات ناشی از تضمین نامه های ثبت شده در سامانه در لوایح بودجه سنواتی اقدام نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره: ۳۹۸ / ۸ / ۲۲
تاریخ:

ماده ۱۹- سازمان خصوصی سازی مکلف است فرآیند واگذاری شرکت های دولتی که بدهی آنها توسط دولت تضمین شده است، ضمن هماهنگی با سازمان و ذی نفع تضمین، بدهی ها و انتقال یا عدم انتقال آنها و ضمانت دولت را با رعایت موازین قانونی مربوط تعیین تکلیف نماید.

ماده ۲۰- صدور تضمین نامه منوط به بررسی وضعیت اعتباری مدیران اصلی بر اساس گزارش اعتباری شرکت اعتبارسنجی موضوع بند (د) ماده (۱) آیین نامه نظام سنجش اعتبار موضوع تصویب نامه شماره ۳۹۱۵۱ / ت ۵۵۲۹۶ هـ مورخ ۱۳۹۸ / ۴ / ۴ یا رتبه بندی اعتباری از مؤسسات موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - می باشد.

تبصره ۱- دستورالعمل نحوه بررسی وضعیت اعتباری مدیران اصلی با استفاده از گزارش اعتباری یا رتبه بندی اعتباری موضوع این ماده توسط سازمان و با همکاری بانک مرکزی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- کلیه شرکت های موضوع این ماده موظفند بر اساس دستورالعمل تبصره فوق همکاری های لازم را با سازمان به عمل آورند.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدامی کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.